

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndob/26/2025
Identifikačné číslo spisu: 1325201962
Dátum vydania rozhodnutia: 30.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1325201962.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a JUDr. Ivicy Čelkovej, v spore žalobkyne C. L., nar. XX. E. XXXX, bytom F. XXX, XXX XX F., zast. Advokátska kancelária KUHAJDA, s. r. o., so sídlom Karadžičova 47, 811 07 Bratislava, IČO: 47 232 773, proti žalovanému Inkasáreň s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 777 974, o zrušenie rozhodcovského rozsudku a odklad jeho vykonateľnosti, vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 8Cr/1/2025, o nesúhlase Okresného súdu Levice s postúpením sporu Mestským súdom Bratislava III, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na konanie o spore vedenom na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 8Cr/1/2025 je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava III listom z 25. augusta 2025 (č. l. 71 spisu) postúpil s vecou súvisiaci spis Okresnému súdu Levice, dôvodiac ustanoveniami § 40, § 41, § 43 ods. 1, § 28 ods. 1, § 19 písm. d), § 20 písm. e) [zrejme majú na mysli písm. d)] Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Z obsahu žaloby mal za zrejmé, že žalobkyňa sa považuje za spotrebiteľku, keďže pôvodný zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a spoločnosťou Peer2Peer, s.r.o. je potrebné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah, nakoľko označená spoločnosť vystupovala pri uzatváraní zmluvného vzťahu ako aj po celý čas jeho trvania ako dodávateľ konajúci v rámci svojho podnikateľského oprávnenia - sprostredkovanie poskytovania úverov alebo pôžičiek z peňažných zdrojov získaných výlučne bez verejnej výzvy a bez verejnej ponuky majetkových hodnôt. Z uvedeného dôvodu žalobkyňa namieta absenciu arbitrability sporu, keď v rozhodcovskom konaní podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z. z.“) nemožno rozhodovať spory medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré možno rozhodovať v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní (§ 1 ods. 4 zákona č. 244/2002 Z. z.). Poukázaním na uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Ndc/9/2022, 9Ndc/12/2022, 7Ndc/6/2023 a 8Ndc/18/2023 Mestský súd Bratislava III vyslovil názor, že vôľou žalobkyne bolo nepochybne vyvolanie konania, v rámci ktorého súd preskúma rozhodcovský rozsudok

a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu vymedzenom zákonom o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní. Uviedol, že súdom príslušným na konanie a rozhodovanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania je popri všeobecnom súde žalovaného aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom [§ 19 písm. d) CSP], a teda v tomto prípade Okresný súd Levice.

2. Okresný súd Levice s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 CSP vec predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému na rozhodnutie o príslušnosti. Tvrdí, že Mestský súd Bratislava III opomenul aplikáciu ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, podľa ktorého „Všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.“ a ktoré má podľa Okresného súdu Levice prednosť pred ustanovením § 19 písm. d) CSP, čomu zodpovedá formulácia „Popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.“ Podľa názoru Okresného súdu Levice, príslušným by mal byť Mestský súd Bratislava IV podľa § 40 CSP v spojení s § 15 ods. 1 CSP vzhľadom na skutočnosť, že sídlo žalovaného sa nachádza v územnom obvode označeného mestského súdu.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Levice a Mestskému súdu Bratislava III (§ 43 ods. 2 CSP) po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Levice s postúpením sporu je dôvodný.

4. Pri rozhodovaní o príslušnosti vychádzal najvyšší súd z nasledovnej relevantnej právnej úpravy:

5. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

7. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

8. Podľa § 19 písm. d) CSP, popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode má adresu trvalého pobytu žalobca, ktorý je spotrebiteľom, ak ide o spotrebiteľský spor alebo o konanie v sporoch týkajúcich sa spotrebiteľského rozhodcovského konania.

9. Podľa § 20 písm. d) veta pred bodkočiarkou CSP, namiesto všeobecného súdu žalovaného je na konanie príslušný výlučne súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania, ak ide o konanie v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania.

10. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania; takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

11. Podľa § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

12. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

13. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú sudy viazané.

14. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa dňa 7. mája 2019 uzatvorila Dlužnícku rámcovú zmluvu podľa § 51 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov so spoločnosťou Peer2Peer, s.r.o., so sídlom Mostová 2, 811 02 Bratislava, IČO: 50 752 111, ktorá sa zaviazala pre žalobkyňu ako dlžníka vyhľadávať investora alebo viacerých investorov a na meno a účet dlžníka uzatvárať zmluvy o pôžičke s investorom alebo viacerými investormi za odplatu a podmienok dohodnutých v predmetnej zmluve (č. l. 39 - 43 spisu). Z oznámenia o postúpení pohľadávky na č. l. 44 spisu ďalej vyplýva informácia, že dňa 26. augusta 2019 bola medzi žalobkyňou ako dlžníkom a investorom identifikovaným číslom 1151222 uzatvorená zmluva o pôžičke č. 70602840211 (rub č. l. 50 - 51 spisu), na základe ktorej bola žalobkyňi poskytnutá pôžička v sume 700,-- eur. Označený investor dňa 19. júla 2021 ako veriteľ - postupca, uzavrel zmluvu o postúpení pohľadávky so spoločnosťou Inkasareň s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 777 974, t. j. žalovaným, ktorou postúpil svoju pohľadávku voči žalobkyňi zo zmluvy o pôžičke na menovanú spoločnosť, ktorá sa tak stala novým veriteľom (rub č. l. 47 - 48 spisu). Napokon zo spisu vyplýva, že Všeobecný Rozhodcovský súd SR ako stály rozhodcovský súd so sídlom Dunajská 8, 811 08 Bratislava - Staré Mesto, vydal dňa 20. februára 2024 rozhodcovský rozsudok sp. zn. 1827/OB/030424 (č. l. 18 - 20 spisu), ktorým (okrem iného) uložil žalobkyňi (v rozhodcovskom konaní v procesnom postavení žalovanej) povinnosť zaplatiť žalovanému (v rozhodcovskom konaní v procesnom postavení žalobcu) istinu vo výške 783,45 eura spolu s úrokom vyčísleným vo výroku rozhodcovského rozsudku, a to do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Žalobkyňa sa žalobou podanou pôvodne na Mestský súd Bratislava III domáha zrušenia tohto rozhodcovského rozsudku dôvodiac, že došlo k porušeniu jej práva zúčastniť sa rozhodcovského konania i práva na rovné postavenie účastníka rozhodcovského konania, súčasne že priebeh rozhodcovského konania bol v rozpore s ustanoveniami zákona č. 244/2002 Z. z. tvrdiac, že rozhodcovský súd opieral svoje rozhodnutie aj o dojednania obsiahnuté v dlžníckej rámcovej zmluve ako spotrebiteľskej zmluve, na čo však rozhodcovský súd nemal právomoc, keďže nedisponuje oprávnením na prejednávanie a rozhodovanie spotrebiteľských sporov.

15. Z vyššie označeného rozhodcovského rozsudku vyplýva, že ho vydal Všeobecný Rozhodcovský súd SR s právomocou podľa § 12 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z., podľa ktorého zriaďovateľom stáleho rozhodcovského súdu so sídlom na území Slovenskej republiky môže byť len Slovenský olympijský a športový výbor, národný športový zväz alebo komora zriadená zákonom. Predmetné rozhodcovské konanie bolo začaté dňa 3. apríla 2024 a rozsudok Všeobecného Rozhodcovského súdu SR sp. zn. 1827/OB/030424 bol vydaný dňa 20. februára 2024.

16. Ustanovenie § 20 CSP upravuje výlučnú miestnu príslušnosť, ktorej podstata spočíva v tom, že v prípadoch taxatívne vymenovaných v predmetnom ustanovení neprichádza do úvahy ani všeobecný súd žalobcu, ani súd daný na výber, a teda je vylúčená všeobecná miestna príslušnosť v zmysle § 13 a nasledujúcich CSP, ako aj miestna príslušnosť daná na výber podľa § 19 CSP (t. j. ustanovení, ktorými dôvodili postupujúci súd i predkladajúci súd). Pokiaľ v ustanovení § 20 písm. d) CSP zákonodarca výslovne uviedol, že výlučná miestna príslušnosť založená týmto ustanovením nebude daná v prípade spotrebiteľského rozhodcovského konania, je potrebné konštatovať, že osobitná výlučná miestna príslušnosť (§ 20 CSP) sa použije len v prípade sporu týkajúceho sa rozhodcovského konania podľa zákona o rozhodcovskom konaní č. 244/2002 Z. z. (podľa § 1 písm. a), b), ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z., tento zákon upravuje rozhodovanie sporov vzniknutých z tuzemských a z medzinárodných obchodnoprávných a občianskoprávných vzťahov, ak je miesto rozhodcovského konania v Slovenskej republike, ako aj uznanie a výkon tuzemských a cudzích rozhodcovských rozhodnutí v Slovenskej republike. V rozhodcovskom konaní možno rozhodovať všetky spory týkajúce sa právnych vzťahov, ohľadom ktorých možno uzatvoriť dohodu o urovnaní vrátane sporov o určení, či tu právo alebo právny vzťah je alebo nie je. Podľa § 1 ods. 4 zákona č. 244/2002 Z. z., v rozhodcovskom konaní podľa tohto zákona nemožno rozhodovať ani spory medzi obchodníkom a spotrebiteľom vyplývajúce zo

spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré možno rozhodovať v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní).

17. Zákon o rozhodcovskom konaní č. 244/2002 Z. z. odzrkadľuje nevyhnutnosť oddeliť režim klasického rozhodcovského konania a tzv. spotrebiteľského rozhodcovského konania, t. j. rozhodcovského konania, ktorého jednou zo strán je osoba spotrebiteľa, ktoré boli, až do prijatia novely zákona o rozhodcovskom konaní v roku 2014 a prijatia osobitného zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, upravené jedným právnym predpisom o rozhodcovskom konaní (zák. č. 244/2002 Z. z. v znení do 1. januára 2015). Keďže vo veci žalobkyne konajúci rozhodcovský súd vydal rozhodcovský rozsudok v režime zákona č. 244/2002 Z. z., potom sa na určenie miestne príslušného súdu použije ustanovenie § 20 písm. d) CSP upravujúce osobitnú výlučnú miestnu príslušnosť, podľa ktorej v sporoch týkajúcich sa rozhodcovského konania podľa zákona č. 244/2002 Z. z. (okrem spotrebiteľského rozhodcovského konania) je príslušný výlučne súd, v ktorého obvode sa nachádza miesto rozhodcovského konania; v danom prípade je ním Mestský súd Bratislava IV, v územnom obvode ktorého sa nachádza sídlo rozhodcovského súdu. Pre spory týkajúce sa spotrebiteľských sporov a spotrebiteľského rozhodcovského konania podľa zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, prípadne aj týkajúce sa spotrebiteľského rozhodcovského konania začatého ešte podľa zák. č. 244/2002 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2014, platí osobitná fakultatívna miestna príslušnosť súdu podľa § 19 písm. d) CSP. Dôležitou skutočnosťou pre posudzovanie príslušnosti súdu je v tomto prípade žalobné tvrdenie, že žalobkyňa mala a má postavenie spotrebiteľa a domáha sa ochrany svojich práv, ktoré mali byť v predmetnom rozhodcovskom konaní vedenom podľa zák. č. 244/2002 Z. z. porušené.

18. Najvyšší súd však zároveň na tomto mieste zdôrazňuje, že v spore o určenie súdu príslušného na konanie nejde o prejudikovanie meritórneho rozhodnutia vo veci samej, ale o skutočnosti odôvodňujúce určenie kauzálnej a miestnej príslušnosti ako podmienky konania všeobecného súdu. Výhodnotenie vzťahu medzi stranami sporu a či mala a má žalobkyňa postavenie spotrebiteľa, bude predmetom rozhodovania súdu vo veci samej na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom procesného útoku a procesnej obrany strán sporu.

19. Vo vzťahu k nepríslušnosti Mestského súdu Bratislava III na predmetné konanie najvyšší súd pre úplnosť doplnia, že pre založenie kauzálnej príslušnosti súdov v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej tiež len „ObchZ“), prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 ObchZ považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, nakoľko nie je naplnený základný predpoklad podľa § 261 ods. 1 ObchZ, a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zrejmé s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodného záväzkového vzťahu, a teda obchodnoprávneho sporu nepostačuje ani to, ak na niektorej zo sporových strán, resp. na oboch stranách vystupujú obchodné spoločnosti, nakoľko rozhodujúca je právna povaha nároku, ktorý je uplatňovaný v súdnom konaní. Charakter právneho vzťahu medzi žalobkyňou a žalovaným je priamo určený vzťahom vyplývajúcim z rámcovej zmluvy o pôžičke uzavretej dňa 7. mája 2019 podľa § 51 a nasl. Občianskeho zákonníka medzi obchodnou spoločnosťou Peer2Peer, s.r.o., IČO: 50 752 111 a žalobkyňou ako fyzickou osobou nepodnikateľom a následnej zo zmluvy o pôžičke č. 70602840211 uzavretej dňa 26. augusta 2019 podľa § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka medzi „investorom“, zastúpeným spoločnosťou PEER2PEER, s.r.o. a žalobkyňou ako dlžníkom, fyzickou osobou, nepodnikateľom. V tomto štádiu konania možno konštatovať, že základom právneho vzťahu, z ktorého pohľadávka bola predmetom sporného rozhodcovského konania podľa zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. V ňom bol vydaný rozhodcovský rozsudok, ktorého zrušenie je predmetom žaloby v tomto súdnom konaní. V tomto súdnom konaní preto nejde o obchodnoprávny spor, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III.

20. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti najvyšší súd uzatvára, že za daných skutkových okolností je nesúhlas Okresného Levice s postúpením sporu dôvodný a súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie predmetného sporu podľa Civilného sporového poriadku, je Mestský súd Bratislava IV. Naviac najvyšší súd rešpektujúc svoju doterajšiu rozhodovaciu prax pri posudzovaní príslušnosti v spotrebiteľských sporoch, podľa ktorej ak sa žalobcovia stavajú do pozície spotrebiteľa a ak je toto tvrdenie sporné, je úlohou protistrany dokázať opak a následne povinnosťou súdu si po vykonanom dokazovaní zodpovedať predbežnú otázku, či považuje vec za konanie so spotrebiteľom, a to bez ohľadu na tvrdenie rozhodcu v napadnutom rozhodcovskom rozsudku. Také odôvodnenie rozhodnutia rozhodcu je pre účely rozhodnutia súdu o zrušení (nezrušení) rozhodcovského rozsudku právne irelevantné. Vyhodnotenie vzťahu medzi stranami je vecou rozhodnutia samotného súdu na základe dôkazných tvrdení a preukázaní prostredníctvom prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (pozri uznesenie najvyššieho súdu sp.zn. 5Ndob/25/2025, sp. zn. 7Ndc/10/2019 z 30.07.2019, m. m. 2Ndob/17/2024). Ak potom platí, že status žalobkyne ako nespotebriteľa je povinný preukázať žalovaný, a to spôsobom vlastným dôkaznému konaniu (spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti), je opodstatnené konštatovanie, že Mestský súd Bratislava IV je súdom všeobecne príslušným na rozhodovanie sporu žalobkyne v postavení spotrebiteľa a sporu zo spotrebiteľského rozhodcovského konania, pretože žalobkyňa hoci v žalobe tvrdí, že má v predmetnom vzťahu postavenie spotrebiteľky (čo bude predmetom posudzovania v konaní o veci samej), si na rozhodovanie tohto sporu podaním žaloby na Mestský súd Bratislava III nevybrala súd s osobitnou fakultatívnou miestnou príslušnosťou podľa § 19 písm. d) CSP pre spotrebiteľské spory, ktorým mohol byť Okresný súd Levice, nakoľko v jeho obvode má adresu trvalého pobytu žalobkyňa. Súd s osobitnou fakultatívnou miestnou príslušnosťou podľa § 19 CSP je súdom príslušným popri všeobecnom súde žalovaného, teda súdom na výber daným, pričom výber má žalobca medzi oboma inak príslušnými súdmi a uskutoční ho podaním žaloby na jeden z nich. V zásade platí, že ak si žalobca podaním žaloby nezvolí súd s osobitnou fakultatívnou príslušnosťou, teda súd na výber daný, príslušným je všeobecný súd žalovaného podľa § 15 ods. 1 CSP.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.